

Авар адабият 6 класс

№	Дарсил тема	Саг1газул кьалап	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Планалъулаб кь0-моц1	Х1ужжаялъул аб кь0-моц1
1	Авар адабият ва г1умру	1	1. Лит. асаразул тайпабазул бици; 2. Фальклоралъе г1аммаб баян кьезе; 3. Авар адабияталде рокьи бижизаби.	Гьум 3-6	02.09	
2	Къайицадахъал.	1	1. Халкъияб к1алзул гьунаралъул асаразе баян кьезе; 2. Маргъабазул тайпабазул бици; 3. Рит1ухълъи себе гъаби- маргъаялъул аслияб мурад бук1ин бич1ч1изаби	Гьум 7-9. Бицине	09.09	
3	Ралъдал чу. Маргъаялъул анализ	1	1. Маргъа ц1али; 2. «Къварилъи бихьич1ого, г1ат1илъи щоларо» - абураб кициялъул маг1на бици; 3. Маргъаялъул анализ гъаби; 4. Гьунар ц1ик1асул ц1ар к1одо гъаби 5. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 9-20. Сурат бахъизе	16.09	
4	Муг1рузул Г1али	1	1. Ц1алул бажари борхизаби 2) К1алзул гьунаралъул асаразде рокьи ц1ик1кинаби	Гьум 21-25	23.09	
5	Муг1рузул Г1али. Анализ	1	1. Кинаб кьимат мац1ихъанлъиялъе халкъалъ кьолеб бугеб бихьизабизе; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 21-27. Кесек рек1ехъе лъазабизе	30.09	
6	Халкъияб к1алзул гьунаралъул асаралъул х1акъалъуль баян. Г1. Хачалов «Г1акъилаб къадако»	1	1. Халкъиял к1алзул гьунаралъул асаразул бици; 2. Маргъабазул тайпаби такрар гъари 3. Маргъабазде рокьи ц1ик1кинаби	Гьум 27-30	07.10	
7	Заирбег Г1алиханов. Беццаб сапар Халкъиял маргъабаздаги ва литературияздаги гьоркъоб бат1алъи	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъуль кьокъаб баян кьезе; 2. Сих1ру ва макру рик1клад гъабизе кколеблъи бич1ч1изабизе 3. Маргъабазда гьоркъоб бугеб бит1алъи бихьизаби; 4. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 35-49 Гьум 49-51	14.10	
8	Г1. Шахтаманов. Халкъалъул щин	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъуль кьокъаб баян кьезе; 2. Бах1арчилъи ц1алдохъабазуль бижизаби	Гьум 54-59	21.10	

9	Халкъалъул щин. Анализ	1	1. «Цо чияс бо глущула, цо чияс бо биххула», - абураб кициялъул магІна бичІчицаби; 2. ЦІалул бажари борхизаби	Гъум 54-63	28.10	
10	И. ГІалихІажияв. «Рицинин цо хабарал». Кицабиял алфазал	1	1. Хъвадарухъанасул гІумруялъул хІакъалъуль къокъаб баян къезе; 2. ЦІалдохъабазул захІматалдехун бугеб рокъи цІикІІинаби; 3. БацІадаб, гІетІ тІун цвараб магІишаталда бугеб баракаталъул бицине 4. КочІол анализ гъабизе. 5. ЦІалул бажари борхизаби	Гъум 65-68. 5 рекІехъе лъазабизе	11.11	
11	Хъ.МахІмуд. РекІель ияхІ бугев аскІовегІан цІай	1	1. Хъвадарухъанасул гІумруялъул хІалкъалъуль къокъаб баян къезе; 2. Чияр захІмат кваналел мақруял чагІазул къасдал къватІир чІвазарун ругеб куц; 3. ЦІияб гІумру тІаде шолеб букІин бихъизабизе шагІирасул бугеб ракІчІей бихъизабизе.	Гъум 70-73. РекІехъе лъазабизе	18.11	
12	Батирай. БахІарчиясул кучІдул	1	1. ГІумруялъул хІакъалъуль баянал къезе; 2. Батирайил замаялъ ВатІан цІуниялъул букІараб цІарги кІварги лъазе; Багъадурасул кинаб гІамал-хасият букІине кколел бихъизабизе. 3. Батирайил кочІолаб кламалъул гъварилъи, гІадатлъи,къокълъи. 4. Метафораялъе аслияб бичІчи къезе;	Гъум 74-77. РекІехъе лъазабизе	25.11	
13	Ахтиса ХІажи. «Мискинчияс ГІакълу къуни», «Цо кагъат битІе» Къуркълиса Щазал гІумру ва къисмат		1. ПасихІго, пикру гъабун, асарал цІализе. 2. Асаразда хурхун суалал къезе. 3. Асаразда хурхун, суалазе жавабал къезе. 4. Авторасул кинаб бербалагъи асаразул герояздехун бугебали ургъизе. 5. Щиб мурадалда хъвараб асарали пикру гъабизе. 1. Щазал гІумруялъул хІакъалъуль баян; 2. ГІадамазе нагІана, къезе бегъулареблъи бицине ва лъазе; 3. Бечедав вукІиналъ жиндие шоларев васас ячиниланги гуккун, рехун тарай ясалъул къогІаб къисмат бихъизаби; 4. Рокъи гІазаб, рухІияб бечелъи рагъизе кочІохъаналъул бугеб гъунар	Гъум 84-86	02.12	
14	Йирчи Гъазахъ. «Сибиралдаса кагъат» «Икъбал»	1	1. Хъвадарухъанасул гІумруялъул хІакъалъуль баянал; 2. Зулму гъаби, хІачІлъи лъикІаб гІамал-хасият гъечІеблъи лъазе; 3. ВатІанги тезабун, Сибиралде ритІарал дагъистаниязул къогІаб гІумруялъул сурат цебечІезабун бугеб куц бихъизабизе 4. Туснахъ къотІаразул рижараб ракъалъухъ урхъи бихъизабизе 5. . Бечелъиялде балагъун, чиясул къадру борцунеб социалияб гІуцІиялде авторас гІунтІизабулел гІайиб бихъизаби	Гъум 78-83	09.12	
15	Калам цебетІезаби.	1	1. КІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби: 2. Малъараб материал тақрар гъаби.		16.12	

16	20 гласруялзул авар адабият. Ц1. Х1амзат. Г1умру ва адабияб х1аракат Шамил. Чоде бет1ергбанас хъвараб.	1	1. Поэтасул г1умруялзул х1акъалзуль баянал къезе; 2. Ц1алдохъабазул рокъи бижизабизе Х1амзатил хъвадарухъанлъиялде; 3. Коч1охъанасул махсара, чода бадибч1вай, г1айибал гъари, гъел гъариялъе 4. Цалул бажари борхизаби 5. Халкъияв багъадурасде бугътанал лъей, къуч1 гъеч1ел ч1орал, раг1и рехи-мекъаб иш бугин абураб шаг1ирасул пикру коч1оль загъирлъи; 6. Шамилил бах1арчияб тарихалъе къимат къезе;	Гъум 87-92. Гъум 92-94	23.12	
17	Пилги ц1унц1раги	1	1. Жиндирго къуваталде мугъч1вайги гъабун, ч1ух1и бихъизабураб пилалзул мисалалдасан шаг1ирас г1адамасуль рекъеч1еб пахруяб ч1ух1и какулеб куц лъай ; 2. Баснялзул насихлат	Рек1ехъе лъазабизе	30.12	
18	Маймалакги ц1улал устарги Басня	1	1. Жиндир гуреп иш т1аде босарав чи сурулеб куц бихъизаби; 2. Г1амал к1одолъи, рак1ч1ей, хъулухъ гуреп иш бот1роде боси квешаб жо бук1ин лъазе 3. Баснялзул х1акъалзульт баян къезе; 4. Бит1ун, бич1ч1ун, пасих1го ц1али; 5. К1алзул калам цебет1езаби	Гъум 94-97 Нижер кету. Нижер г1ака. Сочинение лъугъина-бизе	13.01	
19	Заид Х1ажиев. Х1анч1ик1к1ал ц1али	1	1. Г1умруялзул х1акъалзуль баянал къезе; 2. Гогъдари, г1амал к1одолъи-сури бук1ин бихъизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум 100-106	20.01	
20	Х1анч1ик1лак1ал. Анализ	1	1. Баснялзул анализ гъаби; 2. Ц1одораб х1инч1 х1анч1алъе ин ва цадахъ х1алт1иялдаса швараб роххел, гагул макрулъи; 3. Х1анч1азул эркенаб зах1матги гагул пахрулъиги бихъизабизе шаг1ирас х1алт1изарурал сипатиял раг1аби ратизе лъай	Гъум 103-110	27.01	
21	Цакъуги циги	1	1. Рек1ель чаран бук1ин чилъиялзул аслияб шарт1 кколеблъи Цакъулги Цилги мисаладалъун шаг1ирас загъир гъабун бугеб куц; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум 110-113	03.02	
22	Р. Динмух1амаев. Хиянатчи	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялзул х1акъалзул къокъаб баян; 2. Ват1аналде къо ккараб мехалъ, нахъе къан ч1арав чиясул рогъояб г1умру ва гъелзул кколеб инжитаб ахир бихъизаби;	Гъум 114-128	10.02	
23	Хиянатчи. Хабариял асаразул тайпаби	1	1. Ват1аналъе хилиплъарав чияс жиндирго г1агарлъи, йокъарай яс учузго ричулеб куц бихъизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби 3. Хабариял асаразе баян къезе;	Гъум 128-139	17.02	
24	Р. Х1амзатовасул творческий нух	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялзул х1акъалзуль баян къезе; 2. Р. Х1амзатов -ч1ух1и	Гъум 140-143	24.02	

25	Россиялъул солдатал. Анализ	1	1. Халкъазда гьоркъоб гьудуллъи, гIадамазе ВатIаналъул хиралъи, рагъухъабазул бахIарчилъи, рухIияб бечелъи бихъизабун бугеб гьунаралъул бицине; 2. ЦIалул бажари борхизаби 4. Рагъул кинаб сипат –сурат къун бугебали бицине; 5. Вацлъи щулалъизабизе кколеблъи бихъизабизе; 6. ЦIалул бажари борхизаби	Гъум 143-150 Сурат бахъизе	03.03	
26	Р. ХIамзатов. Къункъраби	1	1. ВатIаналъул намус яхI цIунун рагъарал, хIалтIарал бахIарзазе сайгъат гъабураб кечI букIин лъай; 2. ЦIалул бажари борхизаби	Гъум 151 РекIехъе лъабазизе	10.03	
27	Ф. ГIалиева. Дир рахъдал мацI Сочинение	1	1. Поэталъул гIумруялъул баянал къезе; 2. МацI гъечIони, гъечIо миллат. Миллат тIагIарал къавмал – рухIияб ищ къараб къулгIа букIин бичIчIизаби 3. РухIияб хазина – рахъдал мацI цIунеян Фазуца балеб ахIи 4. Авар мацIалде бугеб рокъи цIикIкIинаби; 5. МацI гъечIони – гъечIо миллат; 6. КIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	Гъум 153-157 Сочинение лъугъина-бизе	17.03	
28	ХI. ХIажиев. ГIалибегил къулгIа. Тексталда тIад хIалтIи	1	1. ГIумруялъул хIакъалъуль къокъабго баян къезе; 2. ГIалибегилги гъесул чIужу Айизалги гIаданлъи, рекIел сахаватлъи, адаб хIурматгун инсан кIодо гъавизе бугеб гьунар бихъизабун бугеб къуцалъул бицине; 3. Сверухъ бугеб тIабигIаталдехун херав магIаруласул бугеб рокъи ва тIалаб 4. КIалзул калам цебетIезаби; 5. ГIаданлъи, адаб-хIурмат гъаби – нильер аслияб налъи букIин бичIчIизаби	Гъум 158-166. Сурат бахъизе	07.04	
29	М. ГIабдухIалимов Госпиталалъул вас 1-4 бутIа	1	1. Поэтасул гIумруялъул хIакъалъуль къокъаб баян къезе; 2. БахIарчилъи, къвакIи бищун лъикIал гIамалал рукIин лъазе; 3. ХIамзатилги Сахратилги гьудуллъи ккей; 4. Лъукъарал солдатаз ХIамзатил эбелалъул хIурмат гъабудеб куц бихъизабизе лъай 5. ЦIалул бажари борхизаби	Гъум 168-188.	14.04	
30	Госпиталалъул вас. Анализ	1	1. Анализ гъаби; 2. Асаралъул гIуцIиялъул бици; 3. ЦIалдохъабазуль бахIарчилъи бижизабизе	Гъум 168-188.	21.04	
31	Багъатар. Дихъ ралагъун чIа, мугIрул. Анализ. Пейзаж	1	1. Хъвадарухъанасул гIумруялъул хIакъалъуль баянал; 2. МугIрузде, тIабигIаталде, сверухъльгиялде рокъи жеги цIикIкIинаби. 3. Пейзажалъе аслияб бичIчIи къезе; 4. Багъатарица тIабигIаталъе кинаб къимат къун бугебали бихъизабизе; 5. ГIисиназдаги чIахIияздаги гьоркъоб гьудуллъи бихъизаби 6. ХIайваназдехун рокъи цIикIкIинаби; 7. ЦIалул бажари борхизаби	Гъум 190-210	28.04	

32	Эффенди Капиев. Разведчикал. Сабаб. Магларухъ чвахунцад. Очеркалгул хлакългул баян	1	1. Шагирасул глумруялгул хлакългул баян кьей; 2. Тушманасдаса рецел босизе бугеб гишкьу бихьизаби; 3. Ватаналде жеги рокьи цикликинаби; 4. Бергенльиялгул ицц – халкъазул гъункараб цолъи, Ватаналде рокьи буклин бихьизаби 5. Рагда хвалдаса цунулеб сабаб – цодорлъи, бахарчилъи, хинкъи лъангутли буклин лъай. 6. Чвахунцад бан хадуб табиглаталгул хиса-басиязул бицине лъай; 7. Табиглат-нилъер аслияб бечелъи буклин бичлизиаби; 8. Цалул бажари борхизаби. Очеркалге баян кьезе;	Гъум 212-222. Гъум 222-226 Кесек реклехе лъазабизе	05.05	
33	Мухаммад-Султан Яхьяев. Питна. Гурул ханал	1	1. Шагирасул хлакългул къокъал баянал кьезе; 2. Лъималазул гъудулъи-вацъи биххизабизе, гьезда гьоркъоб питна бекъулев ягъзин вихьизави. Гъудулзаби рагъизе тлами ва гьелгул хласил бичлизиаби ; 3. Гьалмагъзаби гуккун, цар босизе къваригларав цалдохъанасул квешаб гламал бихьизаби. Хларам киде-къадги тлатинчлого хутлунгутли бихьизаби; 4. Лъималазда гьоркъоб халихъалъи бегъунгутли бихьизаби; 5. Цалул бажари борхизаби	Гъум 227-237. Гъум 227-247	12.05	
34	Гъ. Бахандов «Эмен». Хашагиса Бецав Къурбан. Мискинав Шахул яс	1	1. Халихъали къватлиб чивазаби; 2. Цалул бажари борхизаби	Гъум 248-250	19.05	
35	Хласил гъабиялгул дарс	1	1. Калзул калам цебетлезаби		26.05	

**Лъаялъул ва бажариялъул рахъаль VI классалъул
ц1алдохъабазда церелъолел аслиял т1алабал**

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

- лъазарурал асаразул ва гъезул авторазул ц1арал;
- лъазарурал адабиял терминал, багдадурасул ва т1абиг1аталъул сурат, гипербола.
- программаялда рек1ехъе лъазаризе рихъизарурал текстал.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола;

- Минуталда жаниб 100-110 раг1и кколеб хехлъиялда лъазарурал текстал рит1ун, раг1ун ва чвахун ц1ализе:
- асаралдаса хасал лъугъа-бахъинал рат1а рахъизе;
- лъазабулеб асаралда жанир кколел лъугъа-бахъиназда гъоркъоб заманияб ва г1илла-мурадияб бухъен ч1езабизе;
- лъазабулеб асаралъул тексталда жанир сипатиял раг1аби ратизе;
- лъазабулеб асаралъул багдадуразул ишазде балагъун, гъезул г1амал-хасияталъул бицине;
- художествиял, рич1ч1изе бигъаял г1елмиял текстал рит1ун, чвахун, раг1ун ц1ализе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
- гъит1инаб асар, яги к1удиялъул кесек изложение х1исабалда бицинеги хъвазеги;
- зах1маталъул темаялда сочинениял хъвазе;
- хабарияб асаралъул, яги гъелъул цо бут1аялъул план г1уц1изе;
- асаралъул багдадураздехун ва лъугъа-бахъиназдехун лъугъараб бербалагъиги загъир гъабун, жинцаго ц1аларал асаразе къимат къезе.